

JESSIE CHAFFEE

FLORENȚA
LA APUS

Capitolul I

Signorina.

Signora Rosa. Un nume atât de delicat. Trebuie să fie bunicuța cuiva, robustă și blândă, cu o aureolă de păr alb; asta m-a păcălit să cred că va fi blândă și cu mine. Dar e doar dură. Nici bine nu am închis ușa apartamentului, că e acolo, pe scări, privindu-mă dintr-o parte. De ce? E aproape septembrie. Aproape o nouă lună.

— Doar bani gheăță, mi-a spus ea când a fost de acord să-mi închirieze acest apartament luminos, chiar dacă era „*Caro, caro, caro*“.

Doar bani gheăță. Direct.

— *Signorina*, spune ea cu o voce răgușită.

Un termen menit unei persoane mult mai tinere decât mine, o fetiță, și aş vrea să îi contrazic bănuielile, să-i spun că intenționam să o plătesc, dar nu pot forma cuvintele. În schimb, mormăi:

— *Si, si, mi scusi, momento*, apoi alerg până după colț, la bancă, să îmi văd fondurile micșorate.

Am destul cât să îi plătesc și pentru septembrie, dar atât. Până la ultimul cent. Însă, de îndată ce îi înmânez bancnotele în holul vechi de piatră, mă simt liberă.

În fiecare dimineață mă plimb, înconjurând iar și iar oasele Florenței, călcând pe câte o cărare bătătorită, printre trecători pentru care sunt invizibilă – grupuri de turiști, familii, studenți din străinătate –, care nu știu cine sunt, cine am fost. Astăzi merg până când

simt că-mi ia foc pielea și până când îmi transpiră și încep să îmi tremure picioarele. Până când mi se face rău din cauza miroslui de apă de canal pe care căldura îl ridică din fiecare crăpătură. Până când amețesc, mintea îmi amortește și ajung în locul în care îmi închei întotdeauna aceste plimbări – la zidul râului Arno, în centrul orașului. Mă reazem de el, simt căldura care iese din piatră, simt corpurile ce mă apasă, turiștii care se înghesuie să facă poze cu Ponte Vecchio, camerele lor stocând aceeași imagine din nou și din nou.

Clubul de canotaj e jos, pe un dig îngust, la umbra podului. E un punct de lansare pentru bărcile care, chiar și pe căldura asta, lasă urme în susul și în josul lenșelui Arno. De câteva zile, îi urmăresc, din acest loc înalt, pe tinerii italieni care cără bărci până jos, la râu. E ceva liniștitor în mișcările lor, în felul tacut în care poartă pe umeri acele bărci, ca o procesiune de sicri, și le pun jos, pe suprafața apei.

Dar azi este altfel. Pentru că, pentru prima dată, o femeie se iveau pe dig, cu barca echilibrată pe umeri și cu vâslele echilibrate pe șold. E singură. E relaxată. O privesc cum coboară obiectul de lemn în apă, introducând o vâslă în inelul metalic în formă de „u“, apoi și pe cealaltă. Se oprește, uitându-se în susul și în josul râului Arno – încă nu e nimeni pe apă, e doar a ei –, apoi păsește cu grija în cochilia bărcii. Împinge cheiul cu o mână, iar râul nu se împotrivează deloc în timp ce ea înaintează cu grație, reglând vâslele și începându-și traseul; își croiește drumul spre următorul pod cu mișcări hotărâte. E o existență separată. Una departe în acest oraș, cu toate trupurile care se ciocnesc, cu zgomotele și miroslurile lui. O privesc până dispăr din peisaj, un singur corp îndepărându-se împăcat.

Ascunsă pe strada aglomerată din spatele meu, e o ușă verde, pe care am privit-o de nenumărate ori în aceste dimineți; și, lângă ea, o placuță:

Canottieri Firenze, scrie pe ea. *Clubul de Canotaj al Florenței*.

E pe jumătate ascunsă de căruța unui vânzător, încărcată de curele groase și întunecate ce atârnă ca niște plante agățătoare. În dreapta e curtea lungă, încadrată de laturile Galeriei Uffizi; în stânga e această ușă verde.

„Astăzi va fi altfel.“ Inspir adânc și mă împing printre oamenii din jurul meu, traversând strada. Dar, înainte să ajung la ea, ușa se deschide, un aer răcoros năvălește afară și câțiva adolescenți ies cu greutate, înghiointindu-mă în timp ce spun în cor: „*Permesso, scusi, permesso*“. O altă siluetă e în urma lor. Un bărbat înalt, cu părul negru dat pe spate.

– *Attenzione, ragazzi*, strigă el în timp ce ei dispar pe stradă într-o explozie de sunete. *Scusi*, îmi spune, proptind ușă cu mâna.

Pielea i se adună în jurul ochilor în timp ce pomeții i se întind ca să facă loc unui zâmbet larg. Mă simt încunjurată de el.

– *Dove va? Unde mergeți?*

Mă uit pe lângă el, spre întunerici, cu fața încă fierbinte de la plimbare și cu rochia lipită de corp.

– *Mi dica*, zice el după aceea. Ce să-i spun?

– *Questa è la Canottieri Firenze?*

Cuvintele ies într-un fel ciudat din gura mea, pe jumătate înghiitite.

– *Sì, sì*. Îmi face semn să intru. *Che cosa vuole, signora?*

– *Vorrei...*

Îmi întind brațele în jur prosteste și simt miroslul propriei transpirații. Mi se pare că are un iz acru, ca o infecție – aşa e de câteva luni și nu știu dacă simțul meu e cel care s-a schimbat sau miroslul.

– Să mă înscriu, spun în cele din urmă, întinzându-mi brațele din nou în lături.

– *Va bene*, chicotește bărbatul. Deschide ușa mai larg. *Allora*, trebuie să vorbiți cu Stefano.

– *Grazie*, îndrug eu, trecând repede pe lângă el și pășind în holul întunecat.

– *Certo. ArrivaderLa, signora, arrivaderLa.*

Îl aud râzând până când ușa se închide brusc, luând cu ea căldura, lumina și pe acest bărbat care hohotește.

Cobor orbește un rând de scări, până când ochii mi se obișnuiesc – văd un birou care strălucește fluorescent, apoi o altă ușă. Nu e nimeni aici. Ar trebui să plec. Dar mă gândesc la femeia de pe apă, apoi aud sunete îndepărțate care trebuie să fie ale unor oameni. *Stefano*. Rețin numele și continuă să merg, apoi trec de ușă și mai cobor câteva scări. Umblu ca printr-o peșteră sau o vizuină, cobor și iar cobor, până când ajung la o intrare joasă din piatră, unde trebuie să mă aplec ca să trec, și, când o fac, sunt întâmpinată de mirosl de cafea și de transpirație. E un mic bar plin de mese, iar lumina zilei e dincolo de el. Un bătrân într-un costum de canotaj își ridică privirea din ziarul lui, uitându-se chiorâș, ca un pitic furios. Aștept să-mi spună o ghicitoare, dar el își scutură ziarul și își coboară privirea.

În spatele tejghelei, un bărbat cu o mustață albă umple un pahar cu un suc de un roz aprins. Mă privește.

– *Buongiorno*, spune el. *Americana?* Pune o lingură în pahar, apoi arată spre el. Manuele.

– Hannah. Mă relaxez. Fără ghicitori, fără farse. Stefano e aici?

– Anna, spune el, pierzând „h“-ul. Anna *di...*

Își ridică sprâncenele.

– *Di Boston*.

– Anna *di Boston* – *ecco Nico*, spune el dând din cap spre bătrân, care oftează și vine târșâindu-și picioarele până la tejghea.

– *Sera*, bombăne el înainte să soarbă din suc.

Manuele îmi face cu ochiul, apoi strigă:

– Stefano!

Și al treilea bărbat apare în intrarea luminată de soare. E înalt și foarte bronzat, iar gura lui e ca o linie subțire. Manuele vorbește cu el, prea repede ca să înțeleag ceva, până când aud „Anna *di Boston*“.

– Hannah, spun eu. Aș vrea să mă înscriu. Bărbatul de sus mi-a spus...

– *Sì, certo.* Zâmbetul lui Stefano încă e încordat, iar fruntea îi e încrustată. Văslești?

– Nu.

– Niciodată?

Ezit. Știi cum trebuie să arăt pentru el. E scris pe trupul meu, în spații și scobituri. Dar am ajuns atât de departe, încât continu:

– Nu. Dar mi-ar plăcea să învăț.

Stefano rămâne tăcut, apoi zice:

– *Va bene.* Vei învăța. *Andiamo!*

Și îmi face semn să îl urmez la lumina soarelui. Deasupra noastră se întinde Ponte Vecchio, o bestie cu trei burji, cu reflexii pe arcuri și cu apa curgând printre picioarele lui ca o umbră agitată. Turiștii se apleacă peste zidul râului, unde stătusem și eu cu câteva clipe mai devreme – dar acea lume e departe acum. Mi se pare că orașul s-a deschis, de parcă m-aș uita la el dinăuntru său.

– O, expir eu încet.

– *Bello, no?*

Mă uit în jur după femeia pe care o văzusem mai devreme, dar nu e nimeni pe apă, nici pe întinderea de iarbă sau pe treptele lungi ce se întind până la marginea râului Arno.

– Azi e liniște, spune Stefano. Din cauza *Ferragosto*. Dar mâine se vor întoarce oamenii.

Apoi, într-un amestec de engleză și italiană, îmi povestește că, la început, locul acela fusese un grajd pentru caii familiei de Medici. În timp ce vorbește, zâmbetul lui nu mai e încordat. El e directorul clubului, iar înaintea lui fusese tatăl său.

– Hei, Stefano, spune un Tânăr cu veselie, în timp ce trece pe lângă noi în drum spre chei.

– Și el e american, îmi explică Stefano. E student.

Mă conduce înapoi înăuntru și îmi arată vestiarele și sălile de forță, apoi mă plimbă printr-un corridor întunecat, mărginit de bărci – la capătul lui, un bătrân se ocupă de o vâslă, întinsă ca un cadavru înaintea lui. Îi lustruiește cu blândețe laturile îndoite de lemn.

– *Ciao,* Correggio, îi strigă Stefano înainte să mă conducă într-o cameră plină cu aparate de vâslit.

Lângă un perete e o piscină înaltă plină cu apă, cu patru scaune glisante echilibrate de-a lungul marginii ei.

– Pentru antrenament pe vreme rea, spune el. Asta e o cameră specială. Știi de ce? Mă uit la ergometrele mute, la apa liniștită, la reflexia noastră de pe peretele acoperit de oglinzi, până când Stefano arată spre tavan, zâmbind crispăt. Uffizi, zice el, dezvăluindu-mi secretul. *C'estate?*

– Bineînțeles, zâmbesc eu, zâmbesc cu adevărat pentru prima dată după nu știu câte zile, poate chiar săptămâni.

Suntem chiar sub muzeu. Îmi imaginez mulțimile care se plimbă prin galeriile de deasupra, printre care aş putea fi și eu, pe unde am fost și eu, și totuși – într-o lună, într-o zi, într-o după-amiază – poți deveni ceva nou: poți fi distrus, dar și transformat.

Așa că, atunci când Stefano îmi spune costul taxei de membru și mă întrebă „E în regulă?”, eu dau din cap, chiar dacă abia am desfășuit bani ca să rezist luna asta; dar tot dau din cap.

– E perfect, spun eu.

– Bine. Mâine se întoarce secretara mea – te înscrie ea. Apoi începi aici, în camera asta – să te antrenezi, să înveți, bine? Vreo două sau trei săptămâni. După aceea, pe râu!

– Așa de repede?

– *Sì. Certo.* De ce nu?

– De ce nu? repet eu, strângând mâna caldă pe care mi-o întindecă.

Înainte să plec, mă plimbîncoace și încolo pe holul mărginit de bărci de lemn. Sunt răsturnate pe rafturi, cu spinările ridicate și corpurile întinse, aşezate din podea până la tavan în rânduri, de la cele

mai mari bărci, pentru opt persoane, până la cele mici, de o persoană. Am senzația trecutului plutind exact sub prezent, aşa cum mi se întâmplă adesea aici, a propriului meu trecut, sărind rapid și fioros, și brusc îmi amintesc. Merg încet, cercetând numele vopsite cu litere mari lateralele bărcilor – *Fortunato, Borea, Persefone*. Caut incoerențe în simbolul repetat al steagului de canotaj roșu și alb care se ondulează pe fiecare barcă, încercând să găsesc un loc unde mâna omului a tremurat.

Boston. Muzeul era întunecat. Era o zi de luni din iulie, după program – aşa fusese plănuit, astfel încât să pot veni și pleca aproape nevăzută –, iar acum plecam sau ar fi trebuit să plec. M-am ascuns în baie și mi-am privit fața scobită în oglindă. Am vărsat.

Apoi am mers de-a lungul galeriilor goale, strângând plicul cu salariul compensatoriu – ce-mi fusese înmânat cu ochii în pământ fiindcă ajunsesem în halul acela, la fundul prăpastiei –, până când am ajuns la tablou. O nocturnă dominată de mare. În albastru și argintiu, dar, de aproape, cu mult cenușiu, o ceată îngreunată de umbre, singurele intreruperi fiind cele câteva pete portocalii, cea mai luminoasă în apropiere de centru –, poate un foc pe un țărm îndepărtat, dar atât de șters și de îndepărtat, că știai că nu aveai să ajungi niciodată la el. Așa mă simțeam. Poate de ani buni. De parcă toată lumea din jurul meu pricepusese ceva ce eu nu puteam înțelege. Așa că am rămas în ceață aceea.

Eram epuizată, de fapt abia puteam să mai stau în picioare, dar tot m-am oprit în fața acelui tablou ca să mă holbez la pata portocalie din apropierea centrului său, la locul de dincolo de locul în care mă aflam eu, într-un mod inexplicabil. Mi-am întins mâna pentru a o atinge. De ce nu? Ce mai puteau să-mi facă acum? Voiam să ating foarte ușor acel punct în care totul dispără și se reunea. Era o vale puțin adâncă și aspră sub degetul meu. Am simțit evenimentele lunilor precedente alunecând mai departe.

Am simțit că o ușă se deschidea, lărgindu-se suficient cât să mă strecor prin ea.

– Hannah?

O voce s-a auzit apoi din capătul corridorului și m-am grăbit să leș în seara cenușie de vară fără să mă mai uit înapoi.

Îmi aleg cu grijă cinele în Florența. La început, am făcut greșeala de a merge într-un loc tradițional, luminat de lumânări, plin de cupluri care mă priveau cu suspiciune. Nu m-am aşteptat la asemenea priviri dezaprobatore și mustătoare, prezentându-se ca un front comun și transmitându-mi: „Locul acesta e al nostru“. Eu citemeniu la nesfârșit, oprindu-mă inevitabil la *contorni* – garnituri. Apoi am comandat repede, evitând privirea sceptică a ospătarului.

– È tutto?

– Da, asta e tot.

Când mi-au fost aduse farfurioarele, toate privirile s-au întors spre mine, perechile ridicându-și ochii din platourile lor pline cu paste scăpitoare sau carne – păreau că până și acele lucruri se holbau la mine. Le-am simțit insistența și am mâncat cât de repede am putut.

Așa că am ales cu și mai multă grijă. Este *Fuori Porta* sau *Dincolo de Poartă*, un bar cu vinuri aflat dincolo de una dintre marile porți ale orașului, ultima clădire luminată dintr-un cartier modern, înainte ca drumul să urce serpentând pe dealurile întunecate. Între şase și nouă, în fiecare seară, teajheaua e plină cu aperitive. La cină, mânanc murături și morcovii. Beau trei pahare cu vin. Ascult murmurul. Când Tânărul barman mă întrebă dacă aş dori și al patrulea pahar, zâmbesc și spun „nu“. „Mă întâlnesc cu un prieten la cină, mă gândesc. Din căte știe el.“ Întotdeauna plec de la *Fuori Porta* simțindu-mă mai bine. Ceva din plimbarea până acasă pe străzile liniștite, pe lângă clădirile prăfuite și peste Ponte alle Grazie – podul mulțumirilor –, mă face să mă simt mai ușoară.

Apoi este Shiso, un local de sushi la care merg când mă simt destul de treză ca să poart o conversație cu proprietarul, Dario. În seara asta, îl văd după colț certându-se cu unul dintre bățivii care împânzesc piața de afară – părul lor e sărmos din cauza unsorii, iar ochii le sunt decolorați. Uneori, le simt respirația fierbinte când trec pe lângă ei și îmi adreseză câte o frază, dar nu merg mai departe. Nu sunt o amenințare pentru ei. În plus, am ceva din ei în mine.

– *Dai! Dai!* strigă Dario la una dintre aceste umbre, cu o țigără atârnându-i în mâna.

Când mă zărește, își coboară vocea și apasă ceva în palma bărbatului. Apoi își împinge umerii în spate și inspiră adânc, uitându-se în depărtare, în timp ce bărbatul dispare pe alei. Se preface că nu m-a văzut.

– *Ciao*, spune exagerat de prietenos când ajung lângă el. *Come stai?*

– *Bene*. Tu ce mai faci?

– Sunt ocupat, întotdeauna ocupat, oftează el.

Asta e mantra lui, chiar dacă niciodată nu sunt mai mult de cățiva oameni în restaurant. Cred că eu sunt singurul lui client fidel.

Își stinge țigara și deschide ușa, punându-și o mâna pe cotul meu ca să mă conducă înăuntru. Interiorul e din oțel și cu mult roșu, cam cu un deceniu în urmă ca să fie modern. Locul acesta e pasiunea lui; l-a deschis după călătoria în Japonia, după cum mi-a explicat într-o seară.

– Foarte bun, am mințit eu, alegând cu grijă feliile mici de pește mult prea scump pentru mine.

Pentru că, uneori, chiar e bun și asta trebuie să se știe. L-am lăsat să mă conducă până acasă într-o seară și să mă sărute în fața ușii. Dar nu în seara asta. În seara asta va fi altfel.

O singură masă e ocupată – de un cuplu de tineri americani –, iar ospătărița nu zâmbește și nici nu se mișcă din locul ei de lângă

bucătărie. Dario șterge tejgheaua și îmi toarnă un pahar de vin cu generozitate.

– Ai avut o zi bună? mă întrebă el.

– Foarte bună, spun, vorbind serios pentru prima dată.

– Ai noroc să fii într-o asemenea vacanță. Pentru mine, tot ce contează e munca, tot timpul sunt ocupat. Tu ce lucrezi în Boston?

Întrebarea mă ia prin surprindere.

– Strâng fonduri, ii spun, de parcă lucrul asta chiar ar mai fi adevarat. Pentru un muzeu.

– *Cosa?*

– Lucrez în domeniul artei.

– A... O artistă.

Nu îl corectez. Ce rost ar avea să îi explic că slujba mea nu avea nicio legătură cu arta – deși de astă mi-o dorisem – și că era vorba doar despre bani? La început, fusesem bună în ceea ce făceam. De fapt, ce vreau să spun e că mă prefăcusem că îmi păsa. Mă prefăcusem că era importantă pentru mine.

– Atunci înțelegi ce înseamnă, continuă el, să fii tot timpul ocupat.

Certitudinea lui e agresivă și molipsitoare, aşa că mă port și eu de parcă n-aș vedea mesele goale, încruntarea ospătăriței când îmi ia comanda, broboanele de sudoare de pe fruntea lui Dario și scalpul cu părul rărit. Accept al doilea pahar de vin și mănânc încet după ce mi se aduce comanda, gândindu-mă la ce s-a întâmplat în timpul zilei. Dario își încrucișează brațele puternice și începe un nou monolog.

– Am localul astă de trei ani, să știi. *Tre anni*, aproape.

În timp ce vorbește, încep ritualul necesar – lista. O construiesc cu grijă în mintea mea.

– Uneori, mă gândesc...

Cafeaua de dimineată – fără lapte, fără zahăr.

– ...è brutto, Hannah. *Davvero*.

Peste ea pun pâinea prăjită – două felii, mâncate cu greu.